

αὐτῶν τῶν στοιχείων τοῦ τόπου, ἀλλὰ καὶ τῶν ἀλλοίων, ὅσοι εὐρίσκονται εἰς τὰς αὐτὰς ὡς ἔγγιστα περιστασεις. Μόνον ἐκ τῆς τοιαύτης ἐρεύνης καὶ ἐπιμελείας ἀναρρίπνιζονται αἱ ἰδία τῆς μεταβολῆς, προέρχεται πεποιθήσεις σταθερὰ, γεννᾶται τὸ θάρρος καὶ ἐμπνεύεται ἡ εὐγενὴς παρρησία, τὴν ὁποῖαν ἐπιθυμοῦμεν νὰ θλάσῃ εἰς τὰς προτάσεις τῶν ὑπουργῶν· αὐτοῦ δ' ἀρχηγος τοῦ κράτους. Προσῆλως κατωτέρω τῶν γενικῶν περιπετειῶν, εἰ ὁποῖα μεταβάλλουσι τὴν κατάστασιν καὶ ἀνακαίνουσι γὰρ τὴν τύχην τοσούτων ἄλλων λαῶν, οἱ πλείστοι τῶν ἀρχόντων τῆς Ἑλλάδος περιορίζονται ὡς ἐπὶ τὸ εὐκρίτον εἰς μικρολόγους διαφοράς, παίρνουν δὲ γινόμενοι τῶν πολιτικῶν ἀνέμων καὶ εἰτι μᾶλλον τῶν κομμητικῶν παθῶν φρονεῖουσιν οὐχί νὰ κατορθώσωσι μέγα τι καὶ γενναῖον κτὶ μόνιμον, ἀλλὰ νὰ θεραπεύωσι τὰς περιστάσεις, καὶ νὰ διατηρηθῶσιν ὅσον ἐνδέχεται εὐκρίτερον εἰς τὰς θείας τῶν μαλιστα δὲ τινες ἐξ αὐτῶν οὐδὲ κατ' ἄναρ φαντασθέντες ὁποῖαν ἀνέλαβον πρὸς τὴν Ἑλλ. κοινωσίαν εὐθύνην. Κατὰ δυστυχίαν ἂν μεγάλου ἰσχύος τινες ἐλθῶσιν εἰς τὰ πράγματα, γνωρίζωσι δ' ἐκ ἐμπειρίας καὶ πείρας τὸν κλάδον τῆς υπηρεσίας των, ἀπομακρύνονται πρὶν εἰτι φθάσωσι νὰ σκεφθῶσι περὶ αὐτῆς καὶ νὰ προσλάβωσιν ἀξίους· εἰς τὴν κατ' ὁρθοῦσιν συνεργούς· ἄλλ' ἐξ ὧν εἶδομεν μένει ὡς ὁμολογοῦμένον ὁ πηγή ἐξίτου οὐσιωδῆς τοῦ πλείου τῶν ἔθνων καὶ τοῦ πολλαπλασιασμοῦ αὐτῶν πρὸς τὴν ὑπάρχει ἡ βιομηχανία καὶ τὸ ἐμπόριον, εἰς τὰ ὁποῖα συμβάλλουσιν ἐξαιρέτως αἱ πόλεις. Διὰ τοῦτο ὄναι χωραὶ ἀπέββαλον, ἡ ἡμέλησαν τὰς δύο ταύτας πλουτιοδότησας ἐπιχειρήσεις· ἡ αἰτιώθησαν μὲν ὀλίγον καὶ κατὰ τὸν πληθυσμόν. Ἀλλὰ μήπως ἀποβαίη ἀδύνατον νὰ συμβεβῆσιν ἡ γεωργία καὶ ἡ βιομηχανία, ὥστε τὸ ἔθνος ὡς ἐρματισμένον σκάφος νὰ σαλεύῃ εἰς δύο ἐνταυτῶν ἀγκυράς;

Ἄν θελήσωμεν νὰ ἐπιτείνωμεν περαιτέρω τὸν περὶ τούτου λόγον λαμβάνοντες ὡς παράδειγμα τὰ δύο μάλιστα ἔθνη τῆς Εὐρώπης, εὐρίσκομεν ὅτι ἡ Ἀγγλία ὑπερῖχει τῆς Γαλλίας κατὰ τὰς πολυπληθεῖς πόλεις, ἐστὶν αὐτῶν τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἐμπορίας, ὡς ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ἐφεξῆς συνοπτικοῦ πίνακος.

Ἡ μεγ. Βρετανία ἔχει	Ἡ Γαλλία ἔχει
2. πόλ. ὑπεράνω 16,000	5. πόλ. ὑπεράνω 16,000
4. — 15,000	3. — 15,000
70	61

Εἰς τὸν πίνακα τοῦτον καταφαινεται ὅτι ἡ Γαλλία πλεονεκτεῖ μόνον κατὰ τὰς μικρὰς πόλεις τὰς ἐχούσας ἑλαττον τῶν 30,000 πληθὸς κατοίκων, ὅπου παύει ἡ μεγάλη κίνησις τῶν τεχνῶν καὶ τῆς ἐμπορίας· τούναντίον δὲ ἡ Ἀγγλία ἔχει πλειότερας πόλεις, τῶν ὁποίων ὁ πληθυσμὸς υπερβαίνει τὰς 30,000· τοῦτο δὲ διαφέροντως καταδεικνύει τὴν ἀναμφισβήτητον αὐτῆς ὑπεροχὴν ὡς πρὸς τὴν βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Ἀλλὰ πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου καταγράφωμεν εἰς τὸν ἀκόλουθον συγκριτικὸν πίνακα πόσας τὰς εὐαθροῦσας πόλεις τῶν προειρημένων δύο μεγάλων ἐπικρατειῶν καὶ τοὺς κατοίκους ἐκάστης αὐτῶν κατ' ἰδίαν.

Μεγ. Βρετανία.		Γαλλία	
πόλεις.	λαοί.	πόλεις.	λαοί.
Λονδίον	1,624,034	Παρίσι	800,000
Μασσέτερ	270,170		
Γλασκώου	202,426		
Λίβερπουλ	185,960		
Εδεμβούργ	162,156		
Βίρμινγκαμ	146,986	Μασσαλία	145,115
Λίδ.	123,393	Λούγδουνον	133,715
Αλιραξ	109,899	Βορδигаλα	109,467
Βοιστόλ	103,886		
Σέφιλδ	91,692	Ρουὰν	88,086
Βραδφορν	76,996	Νάντ	87,191
Πλυμούθ	75,596		
Ολδαμ	67,579	Αίλλη	69,073
Στόκπορτ	66,610		
Βόλτον	63,054		
Νόρβιτ	61,110		
Βλάκβουρν	59,791	Τολώσες	59,630
Ρόσθαλ	58,441		
Αβερδην	58,019		
Πετλιϋ	57,466		
Νότιγγαμ	50,680		
Βολδερχάμπτεν	48,080	Αργεντοράτον	
		(Στρασβούργ)	49,712
Βούρου	47,829	Αμιένης	45,001
Δούνδη	45,355	Μέτο	44,416
Νισσαστλουπονταίν	42,760	Νιμς	41,266
Βραιγτον	40,631	Ορλεανς	40,161
Αιτσεστερ	39,306	Τροα	39,143
Βάθ	38,063	Κάεν	39,140
Στακουποντρίν	37,220	Ρέιμς	35,971
Χούλ	33,932	Μονσπελιάκον	35,825
Άσφονουτερλαίν	33,597	Σαιντ-ετιέν	33,064
Χουδερσφιλδ	31,041	Ανγερς	32,743
		Αβιγνον	29,889

Ἡ μεγάλη Βρετανία	Ἡ Γαλλία
ἔχει ἐκτός τῆς Ἰρλανδίας	ἔχει
1. πόλιν ὑπεράνω τοῦ ἑκατομμ. κατοίκων.	1. πόλιν ὑπεράνω τῶν 800,000
2. ὑπεράνω τῶν 200,000	3 — 109 — 145,000
6. — 103 — 180,000	2 — 80 — 87,000
1. — 90,000	1. — 69,000
2. — 75,000	1. — 59,000
4. — 61 — 67,000	5. — 40 — 49,000
5. — 50 — 59,700	6. — 32 — 39,000
5. — 40 — 48,000	5. — 29,000
6. — 31 — 39,000	12. — 21 — 28,000
15. — 21 — 28,000	2. — 20,000
8. — 20,000	4. — 19,000
4. — 19,000	
2. — 18,000	6 — 18,000
3. — 17,000	5. — 17,000